

COMUNA FUNDU MOLDOVEI. FILE DE ISTORIE.

MIRELA PAVEL

În urmă cu peste 50 de ani (în 1936) într-un ghid turistic balnear al fostului județ Cîmpulung Moldovenesc se scriau următoarele în legătură cu organizarea unor excursii în satele pitorești din acest județ: „Urmînd de la Cîmpulung cursul superior al Moldovei spre izvoare, la vreo 16 km depărtare, se întinde pe o lungime apreciabilă, pe malurile rîului, marele și frumosul sat *Fundu Moldovei*. Acest sat — se scria în continuare — se bucură de un remarcabil pitoresc și de o climă dulce și plăcută ce-l face propriu și ca stațiune climatică. Bogate zăcăminte de pirită, exploatare altădată, dar lăsate în paragină acum (adică în 1936) au adus un însemnat număr de coloniști germani care încep a-și părăsi, încetul cu încetul, caracterul lor etnic, pierzîndu-se în marea masă a populației românești. *Fundu Moldovei* este un sat tipic pentru regiunea muntoasă a vechei Moldove și a format ca atare obiectul migăloaselor studii etnografice ale echipei Fundațiilor Regale condusă de dl. prof. Gusti. Materialul documentar a fost concentrat într-o vastă monografie a satului bucovinean“¹.

Cum era firesc, de atunci și pînă astăzi, comuna Fundu Moldovei cîndva sat, a.cunoscut o continuă dezvoltare și înflorire care a contribuit la sporul demografic. Cea mai veche evidență a populației așezării datează din 1774 cînd a fost efectuat un recensămînt în Moldova de către autoritățile militare rusești de ocupație în timpul războiului ruso-turc încheiat cu pacea de la Kuciuc Kainargi. Potrivit acestui document existau atunci în acest sat 88 de case avînd o populație de aproximativ 440 locuitori. Faptul că recensămîntul este nominal ne permite să menționăm și cîteva nume ale acestor locuitori, ca de ex. Lupul Tonigar, Vasile Mîndrilă, Nicolai Bogatu, Andronic Doroftei, Gavriil Holuță, Petria Gheorghiescu, Nichita Andronicescu, Simion Țîmpău, Constantin Suiul etc. Printre ei sînt apoi unii veniți din Transilvania numiți în document cu numele de *ungurean* de ex. Toader Ungurean, (mai sînt încă 7 în această categorie), alții de la Dorna, de ex. Simion Dornéan, de la Sadova, de ex. Nistor Mîndrilă, de la Vatra Moldoviței, de ex. Petria Crainic, de la Pojorîta, de ex. Ion Mișină. Merită apoi menționați Ion Lehaci vornicel (un slujbaș administrativ), popa Gheorghită Hasnaș, Ion șalvar pantîr de la Vatra Moldoviței (deci un slujbaș militar)². Un

¹ *Județul Cîmpulung turistic, balnear, climatic*, Cîmpulung Moldova, 1936, p. 14—15.

² *Moldova în epoca feudalismului*, vol. VII, partea 1, *Recensămintele populației Moldovei din anii 1772—1773 și 1774*, alcătuit de P. G. Dmitriev, sub redacția lui P. B. Sovetov, Chișinău, 1975, p. 251—252.

secol și ceva mai târziu populația din Fundu Moldovei a sporit de peste șapte ori ajungând să fie de 3240 locuitori³, ca în 1930 să ajungă la 4375 locuitori⁴ și în zilele noastre (1990) la peste 5 000 locuitori.

După cum se observă sporul populației de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, timp de un secol, pînă la 1900, s-a datorat inițierii și dezvoltării exploatarei bogățiilor subsolului de către administrația austriacă și austro-ungară care a ocupat Bucovina aproape un secol și jumătate (1775—1918). După primul război mondial, aceste exploatare au fost reluate cu unele rezultate meritorii⁵. Începînd însă din 1952 s-au reluat exploatarea de rezerve de minereuri neferoase (pirite cuprifere, mangan, sulfuri polimetalice); în perimetrul Leșul Ursului, s-a construit chiar o uzină de măcinare, flotare și concentrare a minereurilor necesare Combinatului chimico-metalurgic din Baia Mare. Dar nu numai atât. Continuînd unele ocupații tradiționale populația locală este profund angajată în exploatarea forestieră⁶, în creșterea vitelor, în agricultură, în cultura cartofului și a pomilor fructiferi etc.

În cele ce urmează vom căuta să dăm la iveală unele mărturii din trecut din care rezultă că Fundu Moldovei este pămînt străvechi românesc, că pe aceste locuri străbune localnicii au muncit din răspuțeri în diferite sectoare de activitate pentru propășirea familiilor lor din cele mai vechi timpuri, în evul mediu și la începutul epocii moderne și au luptat să ducă o viață liberă, demnă în cadrul comunității, ca principal obiectiv al menirii lor pe aceste meleaguri. Mai întii e de făcut precizarea cu privire la vechimea așezării și mai ales a ocupațiilor locuitorilor. Cercetările arheologice, relativ recente, efectuate în această zonă și în regiunea limitrofă imediată, atestă urme de locuire încă din evul mediu timpuriu în secolele XI—XIV, de ex. la Pojorita sec. XI—XIV, la Sadova și Cîmpulung în sec. XIII—XIV⁷. În privința ocupațiilor locuitorilor în acele timpuri îndepărtate ele au fost urmarea firească a cadrului natural și mai ales a resurselor locale existente. Zona muntoasă prin excelență cu înălțimi de peste 1400 m altitudine, acoperite pe întinse suprafețe cu păduri de conifere, formează de o parte și de alta a apei Moldovei, sus pe creste obcinele Feredeului și Mestecănișului iar în vale un șir de așezări rurale pe kilometri întregi de la Pojorita, confluența Moldovei cu Putna pînă la Botuș, loc binecunoscut al serbărilor folclorice de primăvară. Lipsiți de terenuri pentru cultura cerealelor, care de

³ C. Diaconovici, *Enciclopedia României*, Sibiu, 1900, p. 483 sub voce informația procurată de Dr. I. G. Sbiera.

⁴ *Indicatorul statistic al satelor și unităților administrative din România*. București, 1932, p. 98; se mai arată că satul avea atunci 1202 clădiri, 1033 gospodării și 81 întreprinderi industriale și comerciale.

⁵ Vezi G. Irimescu, *Din istoria mineritului în Bucovina, 1918—1944*, în „Suceava. Anuarul muzeului județean”, IX, 1982, p. 265—284.

⁶ Despre exploatarea forestieră în trecut, vezi I. Dîrdală, M. Rusenescu, *Despre situația materială și lupta muncitorilor forestieri din Bucovina între anii 1929—1931* în „Studii și articole de istorie”, VI, 1964, p. 345—454.

⁷ E. Emandi, *Aspecte demoeconomice privind zona de nord a Moldovei (din sec. IX pînă în prima jumătate a sec. XIV) în lumina cercetărilor istorice, arheologice, paleobotanice și antropogeografice*, în „Suceava. Anuarul muzeului județean”, VIII, 1981, p. 199—226.

altfel n-ar fi dat un randament la o astfel de altitudine, locuitorii și-au făcut din creșterea vitelor mari și mici și din exploatarea lemnului principala lor ocupație. Din aceleași motive, aflați la marginea țării, într-o zonă greu controlată de domnie, locuitorii din Fundu Moldovei, ca și alții din satele incluse în ocolul Cîmpulungului Moldovenesc, au beneficiat încă de atunci de o adevărată autonomie administrativă, fiind lipsiți de exploatarea stăpînilor de pămînt, a boierimii și bisericii, pe de o parte, iar pe de alta avînd obligații *numai* față de domnie, și acestea stabilite în baza unei învoielii cu puterea centrală⁸.

După cum se știe, Fundu Moldovei ca sat a făcut parte în evul mediu din ocolul Cîmpulungului Moldovenesc împreună cu multe alte așezări. După părerea lui Dimitrie Cantemir în acest ocol s-ar fi aflat un număr de aproape 15 sate⁹. Un secol mai tîrziu (1775), documente provenind din arhivele austriece și publicate de istoricul Teodor Bălan, atestă numai 13 sate în ocol și anume: Cîmpulung, Sadova, Pojorîta, Fundu Moldovei, Dorna pe Giumalău, Dorna, Dorna Candreni, Ciocănești, Iacobeni, Păltiniș, Șarul Dornei, Holda și Crucea¹⁰. În fine, o circulară austriacă din 1834, trimisă tuturor comunelor din ocolul Cîmpulungului, menționa numai 11 așezări în acest ocol: Cîmpulung, Sadova, Pojorîta, Fundu Moldovei, Briaza, Valea Putnii, Ciocănești, Iacobeni, Dorna, Vatra, Candreni, Poiana Stampii¹¹. În privința vechimii acestor așezări, cele mai vechi documente le atestă de la sfîrșitul secolului al XVI-lea deși existența lor trebuie să fi fost mai veche decît atestarea lor documentară. Despre satul Fundu Moldovei, cea mai veche mențiune documentară pare a fi din secolul al XVII-lea; este vorba de un zapis de vînzare din 25 iulie 1697 a moșiei Poiana Oiții și cu runcuri¹² de păscut, (cu 40 lei, muntele Oița aflîndu-se pe malul stîng al Moldovei în comuna Fundu Moldovei)¹³. Mai tîrziu, într-un document din 6 august 1748, o carte de judecată, prezentînd hotarnica făcută de bătrînii Cîmpulungului înaintea vornicului de Cîmpulung, menționează cîteva topice aparținînd așezării Fundu Moldovei: Poiana Paltinului, malul Moldovei, dealul Colaculului, Botoșelul¹⁴. De remarcat că actul a fost întărit cu semnătura unor „săteni din vatra satului”: Vasile Lehaci, Petre Hurghiș, Vasile Crane, Toader Buhăi, Simion Crăciunescu. În fine, pe o hotarnică a satelor din ocolul Cîmpulungului moldovenesc din 14 iulie 1783 se află semnătura reprezentantului satului Fundu Moldovei, și anume Dumitru Ungurean¹⁵. În privința numelui de ungurean al acestuia se știe că el semnifica faptul că era român venit din Transilvania.

⁸ D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*, București, 1973, p. 300—303.

⁹ D. Cantemir, *op. cit.*, p. 301.

¹⁰ Teodor Bălan, *Din istoricul Cîmpulungului Moldovenesc*, București, 1960, p. 14.

¹¹ T. V. Ștefanelli, *Documente din vechiul ocol al Cîmpulungului Moldovenesc*, București, 1915, p. 405.

¹² Imaș de pădure arsă.

¹³ T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 17—18.

¹⁴ *Ibidem*, p. 45—46.

¹⁵ T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 145.

După această dată documentele privitoare la satul Fundu Moldovei sînt mai numeroase. Astfel la 7 august 1787 se atestă existența unui vornic în sat cu numele de Ioniță Lehaci¹⁶. Alte documente consemnează vânzări de moșii din hotarul acestui sat. Unul din 4 decembrie 1787 arată că la această dată se vindea o moșie din Fundu Moldovei aflată pe pîriul Păltiniș unuia anume Vasile Leuștean cu 68 lei și jumătate¹⁷. Un altul din 14 iulie 1792 cuprindea judecarea unui proces pentru dreptul de stăpînire al moșiei Runcul Vacilor din Fundu Moldovei¹⁸; tot așa la 2 iunie 1795 se revendică dreptul de stăpînire al muntelui Dirmoxa¹⁹, din hotarul Fundului Moldovei²⁰; la 5 noiembrie 1800 aflăm că era vornic la Fundu Moldovei Gligore Cocârță²¹. Un an mai tîrziu, la 12 noiembrie 1801, se precizează că parohul satului era un anume Gavriil Ciupercovici care îndeplinea totodată și funcția de protopop de Cimpulung²².

Din anul 1808 apare pe documente și pecetea satului Fundului Moldovei prin care era întărită semnătura vornicului local pe atunci tot Gligore Cocârță. În 1811 printre martorii semnatori ai unui zapis de vânzare a unei moșii, cu casă și grajd, în preț de 100 lei, figurează și un miner, Petre zipser, adică Petre băieșul²³. Cît privește numele vornicilor din satul Fundu Moldovei (de fapt reprezentantul obștei recunoscut de puterea centrală, ce figurează pe acte), se poate face chiar și o mică listă a lor: Gligore Cocârță (1795, 1800, 1808), Toader Sturza (1811), Vasile Hasnaș (1825), Ioniță Șalvar (1832), Miron Ciupercovici (1838, 1840, 1845) *.

Cît privește ocupațiile locuitorilor din Fundu Moldovei în evul mediu dezvoltat și la începutul epocii moderne, mai precis în secolele XVII—XVIII și la începutul secolului al XIX-lea, ele nu se deosebeau de acelea practicate în evul mediu timpuriu. În primul rînd, ei se ocupau cu creșterea vitelor în cadrul unor așezări stabile în satul lor. Pășunatul vitelor mari și mici se făcea în poienele și fînețele de pe obcinele din zonă, iar la nevoie, mai ales iarna și toamna, în locuri mai îndepărtate. Ei creșteau vite cornute, dar și cai, produceau în gospodăriile lor brînză și unt, vindeau la tîrg produse lactate dar și piei de vite și blănurile unor animale vîinate în pădure, precum și peștele pescuit în apele reci de munte. Cei care voiau să lucreze pămîntul — cel din jurul satului nefiind atît de productiv și deci nerentabil — se deplasau la șes și acolo arendau pămînt de cultură. Se mai ocupau apoi cu tăierea lemnului din pădure folosit pentru gospodărie. Totodată, ca mai toți megieșii din ocol, cei din satul Fundu Moldovei aveau grijă de hotarul

¹⁶ *Ibidem*, p. 171—172.

¹⁷ *Ibidem*, p. 173—174.

¹⁸ *Ibidem*, p. 224—225.

¹⁹ dirmox era un tufiș cit alunul de mare, ceea ce înseamnă că pe acest munte creștea acest arbust.

²⁰ T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 251—252.

²¹ *Ibidem*, p. 288—289.

²² T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 298.

²³ T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 339 și 350.

* Cifra din paranteze reprezintă data documentului în care sînt menționați.

Moldovei dinspre Transilvania și Polonia. Pentru aceasta ei dispuneau de privilegii și scutiri de la domnie. Locuitorii din Fundu Moldovei beneficiau și de privilegiul de a plăti birul, prin vornicul lor, direct la Cămara domnească, prin aceasta fiind scutiți de abuzurile și vexațiunile agenților fiscali. Privilegiile și scutirile lor erau similare cu cele ale altor sate din ocolul Cîmpulungului Moldovenesc, cuprinse într-un hrisov special.

Cel mai vechi document de acest fel păstrat datează din 7 februarie 1736 — deși este sigur că altele de acest fel au mai existat și mai înainte de această dată —²⁴; el a fost reinnoit de altele din anii 1747, 1762, 1763, 1766, 1767, deși nici cele din secolul al XVIII-lea nu s-au păstrat în totalitatea lor²⁵. Documentul din 1736 cuprindea următoarele privilegii: scutirea de vamă pentru vitele duse spre vânzare în Transilvania sau în orice altă parte din Moldova, dar numai în cazul cînd vitele erau ale lor, și nu vite străine cumpărate pentru a fi revîndute; scutirea de plata mortasipiei²⁶, la vânzarea în tîrg a unor produse ale gospodăriilor lor cum ar fi: brînză, vitele, stofa de sumane; privilegiul pentru ernatecul oilor „aducîndu-le în țară, la ernatec, după obicei erna să n-aibă nici o supărare“²⁷. În celelalte hrisoave aceste scutiri și privilegii nu numai că au fost confirmate dar au și sporit (de ex. scutirea de a plăti „ortul stărotesc“ pentru vinul cumpărat din sudul Moldovei de la Odobești destinat gospodăriilor lor; sau plata birușii numit „folărit“ stabilită „după vechiul obicei“ la numai „6 vedre de brînză“ la o stîină „de 500 oi“ și mai mult „să nu fie supărați“) ²⁸.

În privința „iernatecului oilor“ lor pe alte moșii se stabilea intervalul de timp în care beneficiau, de acest privilegiu și anume: între 26 octombrie și 23 aprilie. Tot în hrisovul din 1762 se prevedea că judecarea locuitorilor din satele din ocol, deci și din Fundu Moldovei, să se facă numai de către vornicul satului respectiv²⁹. În alte documente se stabilea scutirea de taxă la vânzarea de cergi, briie, catrințe, lînă, oi, vite, cai³⁰; reglementarea plății taxei goștinei³¹, dreptul de a pescui fără a plăti zeciuiala, scutirea de taxa „folăritului“, etc³². Unele din aceste hrisoave mai cuprind prevederi referitoare la stringerea dărilor de către vornicul satului și predarea lor direct la cămara domnească și nu de către slujbașii visteriei, plata taxei de 3 galbeni armașilor și 2 galbeni pe an aprozilor domnești și nu mai mult, veniți la ei cu porunci domnești.

²⁴ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 104—105.

²⁵ *Ibidem*, p. 293—303.

²⁶ zeciuiala luată la cîntărirea mărfurilor și taxa percepută la vânzarea vitelor.

²⁷ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 293—294.

²⁸ *Ibidem*, p. 295—296.

²⁹ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 297—298.

³⁰ *Ibidem*, p. 299—300.

³¹ dijma pentru oi și porci vezi despre ea: Mihai Lazăr, *Gostina de oi în Moldova în secolele XV—XVIII*, în „Suceava. Anuarul muzeului județean“, VIII, 1981, p. 243—255; idem, *Gorstina (desetina) pe porci în Moldova în secolele XV—XVIII*, în „Suceava. Anuarul muzeului județean“, X, 1983, p. 455—470.

³² Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 303.

Sătenii din Fundu Moldovei au luptat în toate vremurile pentru menținerea privilegiilor și scutirilor de care se bucurau din partea domniei. În cele ce urmează vom menționa câteva momente mai importante din lupta lor în acest sens. Astfel, în 1761, Grigore Callimachi, domnul Moldovei a dăruit mătușei sale Maria jitnicereasa (adică soție de jitnicer)³³ opt munți din ocolul Cîmpulungului printre care și Botășul de lângă satul Fundu Moldovei³⁴. Drept urmare, noua stăpîină a pretins sătenilor să plătească dajdea pentru pămînt și dijma din produsele gospodăriilor lor. Aceștia au refuzat, dar doi ani mai tîrziu același domn a hotărît ca în schimbul acestei dajdii locuitorii să plătească o mică dare pentru „dărmatul unor copaci învâliți în mușchiu, ce este de nevoie iarna pentru hrana oilor și caprelor“³⁵. Și pentru că Maria jitnicereasa voia totuși ca sătenii din ocol să-i plătească și dajdea de un leu pe an și dajdea din produse, iar aceștia refuzau, ea a făcut schimb de proprietate în 1775 (după ce regiunea, ca și întreaga Bucovină, a intrat în stăpînirea Imperiului habsburgic). Cu cine a făcut schimb de moșii? Cu două minăstiri: Solca și Voroneț cedîndu-le acestora 7 din cei 8 munți și primind în schimb două moșii în ocolul Botoșanilor, care pînă atunci aparținuseră acestor minăstiri³⁶.

Sub stăpînirea habsburgică sătenii din Fundu Moldovei, ca și cei din celelalte sate ale ocolului Cîmpulungului, au avut de luptat cu noile autorități pentru dreptul de folosință a pădurilor, începînd cu 1788, pentru dreptul de a cumpăra vin fără a plăti crîsmăritul, din 1780, pentru privilegiul de a pescui nestingherit în apele din ocol, de a vîna în pădure, etc. În acest scop ei au alcătuit un memoriu în 1793 pe care l-au înaintat Curții din Viena; drept urmare a fost alcătuită o comisie specială pentru soluționarea litigiului³⁷. Abia după doi ani de zile o parte din scutirile și privilegiile țăranilor din ocol, deci și pentru cei din Fundu Moldovei, au fost recunoscute într-un document numit „provizoriu din 1795“³⁸, împotriva căruia obștea a făcut contestație în 1812 — delegații din Fundu Moldovei fiind vornicii Toader Sturza și Constantin Gliga — apel care a fost respins ca nefondat de autorități.

În timpul stăpînirii austriece, care a durat pînă la sfîrșitul primului război mondial, sătenii din Fundu Moldovei, ca și cei din restul ocolului Cîmpulung, au avut de luptat împotriva abuzurilor autorităților locale care îi puneau abuziv la corvezi și prestații. Așa de pildă, la 28 septembrie 1827 sătenii din Fundu Moldovei au înaintat o jalbă la Curtea din Viena împotriva forestierului Weissbach care-i asuprea, obligîndu-i să taie în afară de cei 70 stînji de lemne pentru stăpînire pe an și 300 de bușteni la „hierăstrău“; același proprietar le lua vitele, îi oprea să taie lemn din pădure pentru gospodăriile lor, să vîneze și

³³ jitnicer — dregător care se îngrijea de strîngerea și păstrarea alimentelor la curtea domnească, la cămara domnească.

³⁴ T. V. Stefanelli, *op. cit.*, p. 63—64.

³⁵ T. V. Stefanelli, *op. cit.*, p. 139.

³⁶ Teodor Bălan, *Noi documente cîmpulungene*, Cernăuți, 1929, p. 36—39.

³⁷ Idem, *Din istoricul Cîmpulungului moldovenesc*, p. 148, 150.

³⁸ *Ibidem*, p. 156—166.

mai ales îi pune să muncească pentru gospodăria sa personală (să taie lemne, să construiască grajduri etc.)³⁹. La 28 iulie 1842 țărani din Fundu Moldovei s-au plîns conducerii Domeniului în care era inclus satul lor, ca și alte sate, împotriva brigadierului silvic Fr. Kuczynski care-i bătea pentru motive imaginare⁴⁰. După 9 ani, în 1851, sătenii se plîngeau la Prefectură împotriva aceluiași brigadier silvic, acuzându-l de abuz de putere, de luare de mită, de confiscări de moșii, finețe, de dărîmarea de grajduri etc.⁴¹.

Abia în 1848, după izbucnirea revoluției în Imperiul habsburgic, sătenii din ocolul Cîmpulungului, din care făceau parte și cei din Fundu Moldovei, au căutat să-și recîştige libertățile și privilegiile prin scoaterea moșiilor lor de sub administrația directă austriacă în baza unui memoriu alcătuit la 6 septembrie 1848. În acest memoriu ei au arătat pe larg mai întîi de ce privilegiile se bucuraseră mai înainte pînă la instaurarea stăpînirii austriece în Bucovina, recunoscute de domnia Moldovei. Pentru exemplificare, vom cita un paragraf foarte semnificativ: „Comunele mai sus amintitului ocol (al Cîmpulungului moldovenesc) anume Cîmpulung, Sadova, Fundu Moldovei, Ciocănești, Iacobeni, Vatra Dornei, Candreni, Poiana Stampei, Șarul Dornei, Valea Putnei și Pojorita au rămas după anul 1777, — cînd Bucovina a fost cedată Austriei de către Turcia, — în stare de comune razești sau de țărani liberi, după cum fusese și pe timpul domnilor moldoveni, bucurîndu-se de proprietatea pămînturilor lor, a pădurilor, a finețelor și păscătorilor, ca și de dreptul morilor, a vînzării băuturilor, a pescuitului și a vînatului și de scutirea de vamă în interiorul ocolului pentru produsele proprii“⁴². În continuare, memoriul conținea numeroase exemple cu privire la nedreptățile îndurate timp de cîteva decenii din partea stăpînirii austriece. Memoriul a fost înaintat prin deputatul lor, Miron Ciupercovici, aflat în fruntea unei delegații, parlamentului vienez⁴³. Abia după ce statul austriac a elaborat o nouă constituție în 1861 s-au luat măsuri pentru emanciparea cîmpulungenilor și numai după ce aceștia au făcut un nou memoriu tipărit la Viena prin grija patriotului Eudoxiu Hurmuzaki⁴⁴ și deferit Ministerului de Finanțe austriac, măsuri concretizate în anii 1865—1872 prin încheierea unei „convenții“, a unei „învoielii“ între guvernul austro-ungar și obștea Cîmpulungenilor prin care se cedau satelor din ocol o parte din pămînturile lor străbune însoțite de recunoașterea privilegiilor și scutirilor lor⁴⁵. Cît privește delegații satului Fundu Moldovei, aceștia au semnat o învoială la 28 iunie 1869, care pre-

³⁹ Teodor Bălan, *Noi documente cîmpulungene*, p. 87—88.

⁴⁰ Idem, *Din istoria Cîmpulungului moldovenesc*, p. 216.

⁴¹ *Ibidem*, p. 217.

⁴² *Ibidem*, p. 327.

⁴³ Mihai Iacobescu, *Problema agrară în revoluția română de la 1848 în Bucovina*, în „Revista de istorie“, 5/1983, p. 458—459.

⁴⁴ Constantin Șerban, *Eudoxiu Hurmuzaki. Ctitor de seamă al istoriografiei românești moderne*, în „Revista de istorie“ 1/1974, p. 45; vezi și I. G. Sbierea, *O pagină din istoria Bucovinei din 1848—1850, Notiță despre familia Hurmuzaki*, Cernăuți, 1899, p. 32.

⁴⁵ Teodor Bălan, *op. cit.*, p. 274—289.

vedea restituirea pădurilor la pîraiele Arsineasa și Brasca (730 jugare), terenul situat între pîraiele Opcina și Huhu (150 jugare) și pădurea la pîriul Runculeț (180 jugare). Trei ani mai tîrziu s-au mai dat sătenilor încă 250 jugare din Raiul Musteț⁴⁶. Așadar, obștea satului a primit 1260 jugare în total din cele 5374 jugare și 803 stînji cît fusese tot teritoriul ei din străbuni.

Iată pe scurt cîteva momente din trecutul comunei Fundu Moldovei, care reflectă nu numai modul de viață al înaintașilor noștri pe aceste meleaguri, dar și lupta lor pentru libertate și dreptate socilă, pentru dreptul la o viață mai bună, mai demnă, lupta dusă și împotriva stăpînirii austriece.

⁴⁶ *Ibidem*, op. cit., p. 290—291.